

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla Varga és Nagy-György Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Varga M. Imre ügyvéd) által képviselt **felperes neve (címe)**alatti lakos felperesnek - dr. Simon János ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** alatti lakos alperes ellen személyiségi jog megsértésének megállapítása iránt indított perében a Csongrád Megyei Bíróság 2008. szeptember 16. napján kelt 2.P.21.324/2007/28. számú ítélete ellen a felperes 30. és az alperes 31. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit **részben és akként változtatja meg**, hogy kötelezi az alperest, fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 40.000.- (Negyvenezer) Ft elsőfokú eljárási költséget.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a peres feleket, hogy az illetékes állami adóhatóság külön felhívására fizessenek meg külön-külön 7.000.- 7.000.- (Hétezer-Hétezer) Ft másodfokú eljárási illetéket.

A peres felek a másodfokú eljárással kapcsolatos költségeiket maguk viselik.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

Az alperes és a felperes édesanyja házastársak voltak. A felperes édesanyja 2007. március 25. napján bekövetkezett halálát követően az alperes **/személy 1/-nek** és **/személy 2/-nek** valótlanul azt állította, hogy a néhai ékszerei a lakásból eltűntek, azokat a felperes ellopta.

A felperes 2005. év óta depresszió megbetegedés miatt gyógykezelés alatt áll. Állapota visszavezethető egyrészt munkahelyének 2004. évben történő elvesztésére, majd édesanyja és azt követő rövid időn belül édes testvérének bekövetkezett halálára és az ezzel kapcsolatos gyászreakció feldolgozatlanságára. Az alperes fentiek szerinti állítása a felperes pszichés állapotának rosszabbodásához hozzájárult.

A felperes módosított keresetében kérte, a bíróság állapítsa meg, hogy az alperes valótlan állításával a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát megsértette és kötelezze elégtételadásra bocsánatkérés útján oly módon, hogy **/személy 1/** előtt ismerje el állítása valótlanágát. Kérte továbbá 100 ezer forint nem vagyoni kártérítés és a perköltség megfizetésére is kötelezni az alperest.

Az alperes a jogsértés tényét a lefolytatott bizonyítási eljárást követően a per utolsó tárgyalásán elismerte, a nem vagyoni kártérítés iránti igény elutasítását kérte. Védekezése szerint a felperes korábban is rossz pszichés állapotban volt, az alperesi kijelentésen kívülálló, a felperes személyében és életvitelében rejlő okok vezettek a pszichés állapotrosszabbodáshoz.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a jogsértés tényét a kereseti kérelemben foglaltak szerint megállapította és kötelezte az alperest, hogy 8 napon belül írásban kérjen bocsánatot a felperestől, kötelezte továbbá 50.000.- Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére, az ezt meghaladó keresetet elutasította. Kötelezte a peres feleket egyaránt 10.500.- Ft eljárási illeték megfizetésére, továbbá akként rendelkezett, hogy a felek költségeiket maguk viselik. Az alperes elismerő nyilatkozatára tekintettel megállapította a Ptk. 78. §-ában szabályozott jóhírnévhez való személyiségi jog megsértését és kötelezte az alperest elégtétel adására. E tekintetben az ítélet részletes indokolását mellőzte. Rámutatott arra, hogy a Ptk. 84. § (1) bekezdés e/ pontján alapuló nem vagyoni kártérítési igény tekintetében a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a bizonyítási kötelezettség a felperest terhelte. Az e körben beszerzett igazságügyi orvosszakértői véleményt ítélezése alapjául elfogadva megállapította, hogy az alperes jogellenes magatartása kihatott a felperes pszichés állapotára, azt negatívan befolyásolta: még inkább kesergésbe és önsajnálamba menekült, amely folytán hétköznapijai és minden jellegű tevékenysége sokkal örömtelenebb lett, mint amennyire a különböző történések külön-külön ezt indokolták volna. Az ebből fakadó életminőség-változás megalapozza a nem vagyoni kártérítés iránti igényét. Az összegszerűséget illetően értékelte, hogy a jogsértés csupán részoki szerepet játszik a felperest ért károsodásban, továbbá azt a szakértői megállapítást is, amely szerint a probléma megoldását a felperes nem megfelelő módon kezeli azzal, hogy önsajnálamba menekül. Mindezek figyelembevételével a bekövetkezett hátrányok kompenzálására 50.000.- Ft-ot ítélt arányban állónak. A Pp. 81. § (1) bekezdése alapján rendelkezett akként, hogy a peres felek költségeiket maguk viselik. Ezt azzal indokolta, hogy az alperes a keresetet illetően részben elismerő nyilatkozatot tett, illetve a kártérítés összegszerűsége vonatkozásában a felek pernyertessége egyenlő arányú.

Pf.II.20.516/2008/4. szám

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen mindkét fél fellebbezést nyújtott be.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítéletnek keresete szerinti megváltoztatását kérte. Álláspontja szerint a perben rendelkezésre álló szakértői vélemény igazolja azt, hogy az alperes valótlan kijelentései folytán állapotrosszabbodás következett be egészségi állapotában, ezt alátámasztja kezelőorvosa 2008. január 15-én kelt és a periratoknál elfekvő levele is. A szakértői vélemény megállapította, ha a haláleset és a peres ügy nem történt volna meg, akkor feltehetően a munkahelyről való elbocsátás hatása is lecsengett volna már. Mindez megalapozza a keresete szerinti nem vagyoni kártérítés iránti igényét. Sérelmezte az elsőfokú ítéletnek a perköltségre vonatkozó rendelkezését is. Érvelése szerint az alperes a per során mindvégig tagadta a jogsértés megtörténtét, csak a bizonyítási eljárás lefolytatását követően ismerte el az erre vonatkozó kereseti kérelmet olyan időpontban, amikor a felmerült költségeket ő, a felperes már kiegyenlítette. Hangsúlyozta, hogy a per ezen részében teljes egészében pernyertesnek minősül, és így e költségeket az alperesnek kell viselnie a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a felperes nem vagyoni kártérítés iránti keresetének teljes elutasítását kérte. Előadta, mivel a per során állításait bizonyítani nem tudta, hajlandóságot mutatott a felperes jogi képviselőjének írt levélben a felperestől való bocsánatkérésre, ezért az ítéletnek a jogsértés megállapítására és a bocsánatkérésre vonatkozó rendelkezését tudomásul veszi. Fellebbezési érvelése szerint azonban a nem vagyoni kártérítési igény elbírálásánál az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a szakértő által megállapított, a felperes depressziós megbetegedésében szerepet játszó egyéb körülményeket (munkahelyi elbocsátása, egyéb meglévő betegségei, nőgyógyászati panaszai, testvérének és édesanyjának bekövetkezett halála, változó kor). A felperes jelenlegi állapotának kialakulásában az általa tett kijelentés csupán közrehatott, az elsőfokú bíróság azonban úgy fogta fel, hogy ha ez nem következett volna be, akkor a felperesnek ilyen jellegű egészségi problémái nem is alakultak volna ki. Figyelmen kívül hagyta az elsőfokú bíróság a szakértőnek azon megállapítását is, amely szerint a saját érdekét tekintve a felperes a legrosszabb megoldást választotta, amikor jogi lépéseket kezdeményezett, így ezzel a döntésével maga is hozzájárult kialakult állapotához. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte az ő magas életkorát, felindultságát, lelkiállapotát és azt az igazolt tényt, hogy ő is kórházi kezelés alatt állt.

A felperes fellebbezése részben alapos, az alperes fellebbezése alaptalan.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálja felül (Pp. 253. § (3) bekezdés). A másodfokú eljárásban már nem volt vitatott, hogy az alperes a tényállásban írt valótlan állításával a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát megsértette. A fellebbezés kapcsán az ítéletábrának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a jogellenes magatartással okozati összefüggésben a felperest érte-e olyan objektív szankciókkal el nem hárítható hátrány, amelynek csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez indokolt és szükséges nem vagyoni kárpótlás megítélése.

Akit személyhez fűződő jogában sértenek, a Ptk. 84. § (1) bekezdés e/ pontja alapján a polgári jogi felelősség szabályai szerint követelhet kártérítést.

A Ptk. 339. § (1) bekezdése szerint, aki jogellenesen másnak kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentésül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható.

A Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdése alapján a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges, vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni. Kártérítés címén - egyebek mellett - azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

A jogszabályi rendelkezésből következően - ahogyan azt az elsőfokú bíróság is helytállóan megállapította - a károsult nem vagyoni kártérítésre akkor tarthat igényt, ha bizonyítja, hogy a jogellenes magatartással összefüggésben olyan hátrány érte, amelynek csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez nem vagyoni kártérítés megítélése indokolt (EBH. 2000/302., BH. 2001/110/II., BH. 2001/12.). Az elsőfokú bíróság az aggálytalan szakértői vélemény alapján helytállóan állapította meg, hogy az alperes jogsértő magatartása a felperes pszichés állapotának rosszabbodásában megnyilvánuló olyan immateriális hátrányt okozott, amely megalapozza nem vagyoni kártérítés iránti igényét. Megjegyzi az ítéletábrá, hogy amennyiben a jogsértő kijelentés az általános közfelfogás szerint is elmarasztaló állítást tartalmaz, ez a bírói gyakorlat szerint önmagában is alkalmas arra, hogy az érintett személy társadalmi életben való részvételét hátrányosan érintse és kárpótlásra alapot adó módon megnehezezesítse. Ilyen esetekben a károsultat ért hátrányt köztudomású tényként kezelve (Pp. 163. § (3) bekezdés), további bizonyíték hiányában is megállapítható a nem vagyoni kártérítés (BH. 2004/103/II., BH. 2002/135/II.). Ilyenként értékelendő az alperes valótlan tartalmú kijelentése is, amely a felperest bűncselekmény elkövetésével vádolta, hiszen azt állította, hogy eltulajdonította a néhai ékszereit. A fentiekből következően az alperes felperesre nézve tett valótlan nyilatkozata a szakértői vélemény tartalmától függetlenül is megalapozná a felperes nem vagyoni kárpótlás iránti igényét.

Pf.II.20.516/2008/4. szám

Az elsőfokú bíróság helyesen értékelte a kártérítés összecszerűségét meghatározó tényezőket is, e körben kifejtett indokaival az ítéletábra mindenben egyetért. A peres felek fellebbezése kapcsán csupán kiemeli azokat a körülményeket, amelyeknek e vonatkozásban perdöntő jelentőséget tulajdonított:

Lényeges, hogy a jogellenes magatartás csak részoki összefüggésben van a felperes kialakult egészségi állapotával. A kijelentés súlyának értékelésénél szintén figyelembe kell venni, hogy azt az alperes előrehaladott életkorban, 80 évesen tette. Jelentőséggel bír az a tény is, hogy a sérelmes tényállítás nem vált széles körben ismertté, továbbá az, hogy a felperes a probléma megoldásának, kezelésének nem a legmegfelelőbb módját választotta. Mindezekre tekintettel az ítéletábra nem látott lehetőséget az elsőfokú bíróság által megítélt nem vagyoni kártérítés összegének felemelésére.

Ugyanakkor helytállóan sérelmezi a felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet perköltség megállapítására vonatkozó rendelkezését.

A felperes keresetét eredetileg jóhírnév megsértésének megállapítása és az alperes elégtételadásra kötelezése iránt terjesztette elő, annak későbbi felemelésével kívánt nem vagyoni kártérítés iránti igényt is érvényesíteni. Az alperes ellenkérelme azonban a jogsértés megállapítására irányuló kereseti kérelem kapcsán is elutasításra irányult, és csak a bizonyítási eljárás lefolytatását követően, a per utolsó tárgyalásán tett elismerő nyilatkozatot a jogalap tekintetében. Megállapítható tehát, hogy a perre okot adott, a jogalap tekintetében egészében pervesztesnek tekintendő, ezért az e körben lefolytatott bizonyítás felperes által előlegezett költsége (19.000.- Ft tanúdij) teljes egészében őt terheli. A nem vagyoni kártérítési igény elbírálásához szakértői vélemény beszerzése vált szükségessé, amelynek összesen 25.136.- Ft költségét szintén a felperes előlegezte. A felperes e kereseti kérelme 50 %-ban tekinthető megalapozottnak, ezért az alperesnek 50 % arányban kell viselnie az így felmerült perköltséget, amely 12.568.- Ft. A felperes keresete a fentiek szerint jogalapjában és a kártérítési igényt illetően részben alapos, ezért igényt tarthat a jogi képviseletével felmerült és a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdés a/ pontja és (6) bekezdése alapján megállapítható ügyvédi munkadíj pernyertességével arányos részére. Ez együttesen az előlegezett költséggel 40.000.- Ft-ban állapítható meg, amelynek megfizetésére az alperes köteles.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, megfellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben, a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A per főtárgyát érintő fellebbezések eredménytelensége folytán a peres felek a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárással kapcsolatos költségeiket maguk viselik.

Az ítélőtábla az Itv. 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelezte a peres feleket a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt másodfokú eljárási illeték megfizetésére.

S z e g e d , 2009. január 14.

Dr.Szeghő Katalin sk.	Zanóczné dr.Ocskó Erzsébet sk..	Rakita Zsuzsanna sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró